

KIELITIETOISUUS ESIOPETUKSESSA

Laura Leminen, Monikulttuurisuus opetustyössä -erikoistumiskoulutus, Turun yliopisto

Hanketyön tavoitteena oli kehittää työkalu kasvattajille, jotka työskentelevät monikulttuuristen lasten ja perheiden parissa. Tarkoituksena on selventää, mitä kielitieto on, antaa erilaisia näkökulmia kielikasvatukseen ja kulttuuri-identiteetin kehitykseen sekä tarjota konkreettisia välineitä kielitietoisuuden matematiikan ja suomen kielen opetukseen esiopetuksessa, oppimisympäristön merkitystä unohtamatta.

Kielitieto on

- tietoa kielen rakenteista
- tietoa kielen merkityksestä
- tietoa kielen käytöstä ja normeista
- ymmärrys kielen suhteesta kulttuuriin, identiteetteihin ja muihin kieliin
- tavoitteena oppilaiden kielitietoisuuden sekä kielen käyttötaitojen herääminen
- uuden kielen oppiminen tapahtuu aina vuorovaikutuksessa muiden kanssa ja lähikehityksen vyöhykkeellä

Näkökulmia kielikasvatukseen ja kulttuuri-identiteetin kehitykseen

- kieli on oppimisen mahdollistaja
- kielen merkitys motivoi oppimiseen
- monipuolinen harjoittelu ja useat toistot edistävät kielen oppimista
- rutiinit ja positiivinen palaute edistävät oppimista ja luovat turvallisen oppimisen ympäristön
- kieli on yksi kulttuuri-identiteetin osa ja antaa tunteen osallisuudesta

Suunnitelmalliset tavoitteet, kielitietoinen toteutus ja dokumentointiin perustuva arviointi luovat pohjan laadukkaalle esiopetukselle

Suomen kielen sekä matematiikan opetuksessa on tärkeä huomioida:

- toiminnallisuus ja oppilaiden osallistaminen
- eriyttäminen oppilaan taitotason mukaan
- kielellisesti rikas oppimisympäristö
- visuaalisesti rikas oppimisympäristö
- monipuolisten välineiden käyttö

Monikulttuuristen vanhempien kohtaaminen ja kotouttaminen

- Miten vanhemmat voivat tukea lapsensa äidinkielen kehitystä?
- Miten kohtaan kulttuurien eri käsitykset kielen kehityksestä ja kasvatuksesta?

- Honko, M. 2015, Kohti vahvempaa sanastonhallintaa, ajatuksia sanaston hallinnasta ja sanaston omaksumisen tukemisesta.
- Järvinen, H-M. Katsaus kielen oppimisen teorioihin. Teoksessa: Kuinka kieltä opitaan. Opas vieraan kielen opettajalle ja opiskelijalle. (toim.) Pietilä & Lintunen.
- Kuukka, I. & Rapatti, K. 2009. Yhteistä kieltä luomassa.